

ATODIAD 1

YMATEB ADRAN ADDYSG CYNGOR GWYNEDD I'R YMGYNGHORIAD:

CYNIGION AR GYFER BIL ADDYSG GYMRAEG

Diolch am y cyfle i gyflwyno sylwadau ar yr ymgynghoriad 'Cynigion ar gyfer Bil Addysg Gymraeg'.

Mae Adran Addysg Cyngor Gwynedd yn croesawu'r cynigion ar gyfer Bil Addysg Gymraeg a geir yn y ddogfen ymgynghori hon yn gyffredinol, ac yn croesawu ymrwymiad cadarn Llywodraeth Cymru i ddeddfu a chynllunio'n briodol er sicrhau y gwiredir y dyhead polisi cenedlaethol hirdymor o filiwn o siaradwyr Gymraeg erbyn 2050.

Cydnabyddir fod y dyheadau a'r deilliannau a nodir yn y cynigion ar gyfer Bil Addysg Gymraeg yn gorfod adlewyrchu'r holl amrywiaeth o gyd-destunau a geir ar draws Cymru o safbwynt darpariaeth addysg cyfrwng Gymraeg, sefyllfa ddemograffeg y Gymraeg yn y gymuned, ynghyd â'r heriau amrywiol o safbwynt y gweithlu addysg a geir ar draws Cymru, ac yn sgil hynny, fod pob awdurdod ar ei thaith unigryw ei hun tuag at gynnal a thyfu addysg cyfrwng Gymraeg.

Wrth gwrs, mae Cyngor Gwynedd wedi bod ar flaen y gad yn y maes yma ers degawdau yn sgil ein Polisi Iaith Addysg sydd wedi sicrhau bod cenedlaethau o blant a phobl ifanc yn manteisio ar y cyfle i gaffael y Gymraeg drwy'r gyfundrefn addysg a dod yn siaradwyr hyfedr ddwyieithog erbyn 11 oed. Yn wir, yng Ngwynedd mae'r Gymraeg yn perthyn i bawb, a thrwy gyfrwng Polisi Iaith Addysg y sir rhoddir y cyfle i bob plentyn feithrin sgiliau yn y Gymraeg. Mae Polisi Iaith Addysg Gwynedd felly yn esiampl i weddill Cymru, ac mae'n un y dylai Llywodraeth Cymru ystyried ei hyrwyddo yn genedlaethol er mwyn cyrraedd y nod o filiwn o siaradwyr erbyn 2050.

Yn sgil ein Polisi Iaith Addysg yng Ngwynedd, mae mwyafrif plant a phobl ifanc y sir eisoes yn meddu ar sgiliau yn y Gymraeg sydd y tu hwnt i'r isafswm lefel (sy'n gyfystyr â B2 CEFR) a nodir yn y ddogfen ymgynghori. Fodd bynnag, deallir yr angen i ystyried y cynigion yn y ddogfen ymgynghori yng nghydestun Cymru gyfan, ac er na fydd yr isafswm lefel yn dylanwadu ar ein huchelgais ni i blant a phobl ifanc yng Ngwynedd fod yn meddu ar sgiliau uwch yn y Gymraeg, bydd diffinio'n eglur yr isafswm disgwylidig ar gyfer dysgwyr ar draws Cymru erbyn y byddent yn gadael addysg statudol yn sicrhau eglurder o'r sgiliau Cymraeg y bydd dysgwyr ar draws Cymru yn meddu arnynt erbyn bod yn 16 oed, er y byddai Gwynedd yn deisyfu i Lywodraeth Cymru osod y nod hwn erbyn bod dysgwyr yn 11 oed yn hytrach nag 16 oed.

At hyn, bydd y cynnig i osod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i ddatgan continwmm sgiliau Cymraeg, ac yn sgil hynny gyhoeddi fframwaith fyddai'n disgrifio'r gwahanol lefelau o hyfedredd yn ein galluogi ni yng Ngwynedd i nodi'r lefel ddisgwylidig o sgiliau Cymraeg y byddai pob plentyn a pherson ifanc yn meddu arnynt yn lleol i ni, fyddai uwchlaw'r isafswm cenedlaethol ar gyfer dysgwyr (lefel B2 CEFR) erbyn iddynt fod yn 16 oed.

Cefnogir bwriad Llywodraeth Cymru i greu cyfundrefn gategoreiddio statudol, o'i gymharu â'r gyfundrefn bresennol, gan y bydd yn gyfrwng i sicrhau gorfodaeth benodol i bob ysgol a gynhelir yng Nghymru gael ei chategoreiddio ar sail darpariaeth cyfrwng Gymraeg. Bydd hyn yn sail gadarn i fonitro perfformiad ysgolion wrth wireddu gofynion eu categori, ac yn rhoi cyd-destun clir ar gyfer targedau cynnydd a fydd yn cael eu gosod yn y Cynllun Gweithredu Cymraeg mewn Addysg arfaethedig (CGCA). Cydnabyddir mai creu fframwaith fyddai'r Bil a fyddai'n rhoi dyletswydd ar

Weinidogion i bennu disgrifiadau penodol y categorïau mewn rheoliadau gan gynnwys yr isafswm o ran amser a ddarperir yn Gymraeg – cefnogir y bwriad hwn, er y bydd yr isafswm o anghenraid yn gorfod adlewyrchu'r sefyllfa ar draws Cymru. Cefnogir y bwriad hefyd i bennu disgrifiadau'r categoreiddio mewn is-ddeddfwriaeth er mwyn caniatáu i Weinidogion ail-ymweld ac addasu a chynyddu'r isafswm dros amser wrth i ffactorau newid. Byddem hefyd yn croesawu'r cyfle i gyfrannu at unrhyw ymgynghoriad pellach ar categoreiddio a'r disgrifiadau cysylltiedig. Ar yr un pryd, byddem yn croesawu petai cyfle i ail-edrych nawr ar y disgrifiadau o'r categorïau sydd yn y canllaw anstatudol, ac yn arbennig felly'r disgrifiad o'r isafswm ar gyfer Categori 3 - uwchradd.

Rydym hefyd yn cefnogi'r bwriad i awdurdodau lleol wirio a chymeradwyo categori pob ysgol er sicrhau cysondeb, gan y bydd yn galluogi'r awdurdod i fonitro yn erbyn y categori y mae wedi rhoi sêl bendith iddo. Byddai hefyd yn gyfrwng i'r awdurdod lleol a'r ysgol gydweithio wrth benderfynu ar y categori sy'n ddisgrifiad addas ar gyfer yr ysgol. Er sicrhau cysondeb ar draws Cymru, rydym hefyd yn croesawu'r bwriad yn y cynnig y dylid gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau i ysgolion ac awdurdodau lleol ynghylch sut i fynd ati i osod eu categori, gan roi eglurder ynghylch y data sydd i'w ddefnyddio i wneud hyn, unrhyw ystyriaethau y dylid eu rhoi, ac unrhyw brosesau ac amserlenni y mae'n rhaid eu dilyn.

Er ein bod yn gefnogol iawn o'r ymrwymiad i sicrhau fod pob ysgol yn cynyddu ei ddarpariaeth Gymraeg dros amser, a bod yr ymrwymiad hwn yn adlewyrchiad o ddyhead cenedlaethol, a bod lle i ninnau hefyd yng Ngwynedd ystyried pa gyfleoedd sydd gennym i gynyddu darpariaeth Gymraeg ein hysgolion ymhellach, er hynny, nid yw'r ddogfen ymgynghori yn cydnabod nac yn cyfeirio at bendraw'r cynnydd hwnnw o fewn Categori 3, nac ychwaith yn cydnabod y byddai cynnal y sefyllfa bresennol ynddo 'i hun mewn rhai sefyllfaoedd yn gyflawniad teilwng. Cydnabyddir hefyd nad oes modd sicrhau cynnydd di ben draw, er mor deilwng yw'r nod o symud tuag at fwy o ddarpariaeth Gymraeg. Efallai fod y ddogfen wrth ei darllen yn adlewyrchu'r sefyllfa mewn ardaloedd eang o Gymru lle mae cynyddu'r ysgolion dynodedig ar draul ysgolion Saesneg yw'r unig ffordd i gynyddu darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg, heb adlewyrchu'r sefyllfa mewn ardaloedd fel Gwynedd lle mai'r nod yw creu pob ysgol yn ysgol Categori 3.

Er mwyn sicrhau cysondeb ar draws awdurdodau lleol i gynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg, cefnogir y bwriad y bydd CGCA arfaethedig yr awdurdod, a gaiff ei baratoi er mwyn gwireddu'r targedau sirol a bennir gan Weinidogion Cymru yn y Cynllun Cenedlaethol, yn nodi sut mae'r awdurdod am weld cynnydd mewn darpariaeth Gymraeg ar draws y sir. Cefnogir hefyd y gydnabyddiaeth a roddir i ddemograffeg amrywiol y Gymraeg, gan alluogi rhoi ystyriaeth i ddemograffi'r Gymraeg ar lefel mwy micro, wrth i awdurdod allu pennu ym mha ddalgylchoedd y mae am weld cynnydd mewn darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Mae'r atebolrwydd a roddir ar ysgolion drwy osod dyletswydd ar bob ysgol i nodi mewn cynllun cyflawni sut y byddant yn mynd ati i gynyddu eu darpariaeth Gymraeg yn ymarferol, gan ymateb i'r disgwyliad yn CGCA arfaethedig ei awdurdod lleol yn cael ei groesawu. Yn yr un modd, cefnogir y bwriad i awdurdod lleol fod yn monitro bod ysgol yn darparu addysg yn unol â'r categori a osodwyd, yn ogystal â monitro bod ysgol yn gwneud cynnydd, boed hynny'n gynydd oddi fewn i gategori neu'n symud i gategori uwch.

Barn Cyngor Gwynedd yw y dylid gosod rhagdybiaeth mai ysgol cyfrwng Cymraeg fyddai unrhyw ysgol newydd mewn ardal benodol a byddai'n rhaid i'r Awdurdod nodi rhesymau cadarn dros benderfynu na fyddai pennu ysgol cyfrwng Cymraeg yn rhesymol. Drwy osod rhagdybiaeth o'r math hwn, ceir cyfle gwirioneddol i weld cynnydd yn nifer yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ar draws Cymru, gan orfodi awdurdodau lleol i roi gwir ystyriaeth i addysg cyfrwng Cymraeg yn eu hardaloedd. Mae Gwynedd wedi gweithredu'r egwyddor yma ers degawdau wrth gwrs, gyda pholisi iaith cyffredin sydd yn sicrhau fod pob plentyn a pherson ifanc yn cael y cyfle i gaffael y Gymraeg, derbyn addysg

drwy gyfrwng y Gymraeg a dwyieithog a dod yn siaradwyr – sef union nod Llywodraeth Cymru yn *Cymraeg 2050*.

Cefnogir y dyhead o sicrhau bod yr holl gydrannau yng nghyd-destun gweithgareddau caffael a dysgu'r Gymraeg yn gweithio gyda'i gilydd er mwyn sicrhau bod dysgwr, beth bynnag ei oedran, yn gallu parhau i ddysgu a gwella ei sgiliau iaith gydol oes. Cefnogir y cynnig felly y dylai Gweinidogion Cymru lunio Cynllun Cenedlaethol statudol ar gyfer caffael a dysgu'r Gymraeg gyda gweledigaeth 10-mllynedd gyda dyletswydd i'w adolygu a'i gyhoeddi ymhob tymor Seneddol, gyda'r nod o roi sicrwydd i'r dyfodol bod yna fecanwaith cadarn yn ei le i gryfhau a gosod sail fwy cadarn a diamwys i gynllunio addysg Gymraeg. Un o brif ddibenion y Cynllun Cenedlaethol fyddai creu dolen gyswllt rhwng y targed o filiwn o siaradwyr a Chynlluniau Gweithredu Cymraeg mewn Addysg (CGCA) yr awdurdodau lleol. Byddai'r CGCA yn esbonio sut bydd yr awdurdod lleol yn gweithio i gyflawni'r targed statudol a bennir gan Weinidogion Cymru. Cynigir y byddai'r targed lleol yma'n cael ei osod yn y Cynllun Cenedlaethol ar sail statudol.

Fel rhan o'r Cynllun Cenedlaethol, cynigir y bydd disgwyl i Weinidogion Cymru barhau i bennu targedau cenedlaethol ar gyfer nifer yr athrawon tybiedig sydd eu hangen er mwyn hwyluso'r twf mewn addysg Gymraeg. Fel rhan o'r CGCA byddai disgwyl i awdurdodau lleol bennu targedau lleol ar gyfer cynyddu nifer yr athrawon Cymraeg a chyfrwng Cymraeg a chynyddu nifer yr athrawon a chynorthwywyr sydd â sgiliau iaith ar lefel briodol i addysgu ac arwain darpariaeth Gymraeg ar draws pob categori ysgol. Cefnogir y bwriad hwn gan mai'r unig ffordd o wybod pa mor bell ydym o sicrhau gweithlu cyfrwng Cymraeg digonol i ddiwallu anghenion ein hysgolion yw drwy bennu targedau a mesur cyrhaeddiad yn eu herbyn.

Rydym yn cytuno fod deilliannau presennol y CSGA yn parhau i gynnig ffocws clir i gynllunio cenedlaethol a lleol, a gwyddom nad oes awydd ymhob rhan o Gymru ar hyn o bryd i ail-ymweld â'r CSGA mor fuan ers cyhoeddi'r rheoliadau a llunio'r cynlluniau 10 mlynedd. Er hynny, credir bod cyfle i sicrhau llinyn arian rhwng deilliannau'r CSGA â'r hyn y mae'r drefn gategoreiddio'n ceisio ei gyflawni yng nghyd-destun yr isafswm o ran amser a ddarperir yn Gymraeg.

Rydym yn gefnogol i'r bwriad o gyflwyno dyletswydd ar awdurdodau lleol i adolygu eu CGCA ar ôl 5 mlynedd i alinio gydag adroddiad cynnydd 5 mlynedd y Cynllun Cenedlaethol. Rydym hefyd yn gefnogol i'r egwyddor y dylai targedau'r Gymraeg mewn addysg gael eu gosod ar awdurdodau lleol gan Weinidogion Cymru, gan y byddai hynny'n gyfrwng i wireddu polisi cenedlaethol. Er hynny, cydnabyddir pwysigrwydd sicrhau fod y targedau a osodir gan Weinidogion Cymru yn rhai sy'n addas i amgylchiadau lleol tra'n cydnabod yr uchelgais i gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050, a chreu system addysg lle mae pob plentyn yn dod yn siaradwr Cymraeg.

Mae Cyngor Gwynedd yn gefnogol i'r bwriad o roi dyletswyddau ar awdurdodau lleol i gynllunio eu gweithlu, ac rydym yn gefnogol i'r bwriad y byddai Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi canllawiau er mwyn sicrhau cysondeb ar draws yr holl awdurdodau o sut i fynd ati i ddadansoddi anghenion y gweithlu a chynllunio ymlaen.

Rhoddodd Rheoliadau Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019 ddyletswydd ychwanegol ar awdurdodau lleol i gyflwyno adroddiad adolygu blynyddol i Weinidogion Cymru yn amlinellu'r cynnydd a wnaed ers cymeradwyo'r Cynllun neu ers y cyfnod adolygu blaenorol. Nid oes gofyniad i gyhoeddi'r adroddiad adolygu. Cred Llywodraeth Cymru yw y dylai'r adroddiadau adolygu blynyddol hyn gael eu cyhoeddi a'u bod yn parhau i gynnwys crynodeb blynyddol o gynnydd yn erbyn y targed(au) a roddir i'r awdurdod gan Weinidogion Cymru a'r targedau yn y CGCA arfaethedig, gan gynnwys meysydd blaenoriaeth i'r awdurdod lleol ddatblygu ymhellach. Bydd hyn

yn fodd o roi hyder i'r cyhoedd fod y CGCAau arfaethedig yn cael eu cyflawni, ac yn cynyddu tryloywder ac atebolrwydd. Cynigir y dylai Gweinidogion Cymru fod o dan ddyletswydd i gyhoeddi adroddiad cenedlaethol o gynnydd yn erbyn y targedau yn y Cynllun Cenedlaethol hefyd, a hynny bob blwyddyn. Byddai'r adroddiadau blynyddol yn rhoi sail i gynllunio'r Cynllun Cenedlaethol ar gyfer cyfnod 5 mlynedd nesaf. Y mae Cyngor Gwynedd yn gefnogol i'r bwriad o gyhoeddi'r adroddiadau cynnydd hyn, a hynny er sicrhau tryloywder ac atebolrwydd.

O ystyried bod cynnydd mewn addysg Gymraeg wedi bod yn araf mewn rhai ardaloedd o Gymru dros y cyfnod diwethaf, mae Cyngor Gwynedd yn gefnogol i'r bwriad o roi swyddogaeth i Estyn i gynnal adolygiad chwim a chynnig argymhellion mewn sefyllfaoedd lle mae'n ymddangos bod risg na fydd awdurdod yn gwireddu ei dargedau.

Yng Ngwynedd, mae gennym le i hyrwyddo manteision addysg cyfrwng Cymraeg ymysg dysgwyr a'u rhieni/gofalwyr, ac yn arbennig mewn rhai ardaloedd o'r sir ble mae heriau yn sgil diffyg sgiliau iaith ymysg y gweithlu i allu darparu addysg cyfrwng Cymraeg Categori 3 ar hyn o bryd. Fodd bynnag, gan fod y Polisi Iaith Addysg yn gyffredin i bob ysgol yng Ngwynedd, nid yw rhieni a gofalwyr yng Ngwynedd yn meddu ar ddewisiadau o safbwynt cyfrwng yr addysg yn gyffredinol. Cydnabyddir, fodd bynnag, lle bo amrywiaeth sylweddol yng nghyfrwng y ddarpariaeth mewn ardaloedd eraill o Gymru, mae'n gwneud synnwyr i gymryd camau pendant i hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg yn rhagweithiol fel y gall rhieni a gofalwyr wneud penderfyniadau gwybodus ynghylch addysg eu plant, a'r deilliannau ieithyddol y dymunir ar eu cyfer.

Mae'r Adran Addysg ac ysgolion Gwynedd wedi bod yn llwyddiannus iawn dros y degawdau yn annog a pherswadio rhieni i fanteisio ar ddarpariaeth drochi Canolfannau Iaith y sir er mwyn cynorthwyo eu plant i gaffael y Gymraeg, ac yn dilyn hynny ymdoddi a ffynnu yng nghyfundrefn addysg Gymraeg a dwyieithog Gwynedd. Yn yr un modd, mae ysgolion Gwynedd yn cyfeirio dysgwyr sy'n newydd-ddyfodiaid, neu dysgwyr fyddai'n elwa o gael hwb ychwanegol gyda'u Cymraeg i fanteisio ar ddarpariaeth a chynhaliaeth drochi'r Canolfannau Iaith. Er hynny, nid oes gan y Cyngor unrhyw wrthwynebiad i'r bwriad o roi dyletswydd ar awdurdodau lleol i wneud mwy i hybu darpariaeth trochi hwyr ymhellach.

Mae trochi hwyr yn ddarpariaeth greiddiol i gyfundrefn addysg Gwynedd, oherwydd heb y ddarpariaeth trochi hwyr, ni fyddai modd i ddysgwyr sydd yn newydd-ddyfodiaid i Wynedd ymdopi yn gyffredinol o fewn ein cyfundrefn addysg Gymraeg a dwyieithog. Mewn siroedd eraill gall darpariaeth trochi hwyr alluogi dysgwyr symud tuag at fwy o ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfnodau allweddol o'u haddysg, ac mae hynny'n golygu bod cyfleoedd ar bob cam o'r daith addysgol i ddysgwyr allu manteisio ar fwy o addysg cyfrwng Gymraeg, ac mae hynny'n beth da.

Mae Cyngor Gwynedd yn gefnogol o'r bwriad a ystyrir gan Lywodraeth Cymru i ganoli'r gefnogaeth ar gyfer dysgu Cymraeg gan gefnogi unigolion, gweithleoedd ac ysgolion o fewn un corff. Mae'r darlun yn ddarniog ar hyn o bryd, ac yn aml rhaid mynd i chwilio am y ddarpariaeth sydd fwyaf addas ac ar gael yn lleol i gefnogi'r gweithlu sydd yn dymuno gwella eu sgiliau iaith. Fodd bynnag, byddai'n ofynnol i'r corff cenedlaethol fod yn greadigol ac effeithiol gan fedru arloesi a chreu datrysiadau i sefyllfaoedd lleol yn ogystal â chenedlaethol.

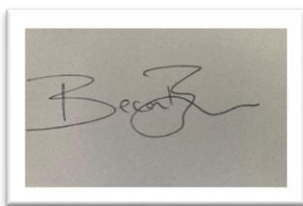
Mae'r hyn sydd o fewn y Papur Gwyn yn cyfeirio'n benodol at gynigion fyddai'n gosod dyletswydd statudol ar Weinidogion Cymru, Awdurdodau Lleol (ac yn sgil hynny ysgolion), ac Estyn, gydag ystyriaethau pellach yng nghyd-destun y Ganolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol er enghraifft. O ystyried fod y cyfrifoldeb statudol yn bresennol ar Awdurdodau Lleol drwy'r CSGA, a rhagor o

ddyletswyddau statudol yn debygol drwy'r CGCA a'r drefn gategoreiddio (o'i gwneud yn drefn statudol maes o law) yn disgyn ar awdurdodau, credir y dylai pob ffynhonnell ariannol gan Lywodraeth Cymru sydd at ddibenion cefnogi addysg Gymraeg gael eu cyfeirio'n uniongyrchol i'r awdurdodau yn sgil hynny.

Hyderir fod y cyfleoedd diweddar sydd wedi bod i awdurdodau ymgeisio am grantiau'n uniongyrchol i Lywodraeth Cymru, megis y grant trochi hwyr wedi profi gallu'r awdurdodau i dargedu cefnogaeth i'r union lefydd o angen pan fo adnoddau ar gael yn uniongyrchol iddynt. Rhaid cydnabod yr her mae'r amrywiaeth yn sefyllfa'r Gymraeg ar draws Cymru yn ei roi, ac mae'n anodd os nad yn amhosib i gynllunio'n ieithyddol ar lefel eang megis ar sail rhanbarth pan fo sefyllfa'r Gymraeg mor amrywiol o Aberdaron i Shotton e.e. Yr awdurdodau felly sydd yn y sefyllfa orau i allu targedu adnoddau'n briodol, i gynllunio ar lefel micro er mwyn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i'r nod o gynyddu addysg cyfrwng Gymraeg, lledaenu addysg drochi, a chefnogi sgiliau iaith y gweithlu. O ganlyniad, dylai'r holl ffynonellau ariannol a grantiau sydd ynghlwm â gwireddu dyhead Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg ac addysg Gymraeg gael eu cyfeirio'n uniongyrchol i'r awdurdodau yn unol â'r dyletswydd statudol sydd arnynt i wireddu'r nod.

Cydnabyddir, os ydym o ddifri am wireddu cynigion y Bil Addysg Gymraeg yna mae angen gweld gwir newid ar bob lefel yn yr ymrwymiad a'r gweithredu ar draws Cymru. Er mwyn gallu gwireddu hyn a sicrhau'r cynnydd disgwylidig ar y raddfa ddisgwylidig, yna mae'n rhaid cael mwy o adnoddau i awdurdodau allu gweithredu yn fwy effeithiol, yn fwy penodol, ac yn fwy amserol. Os ydym am geisio cyflawni'r gofyn o fewn ein hadnoddau presennol, yna bydd y canlyniadau a wireddir yn debygol o adlewyrchu'r cynnydd presennol, ac nid yw'r cynnydd hwnnw ar draws Cymru'n debygol o alluogi Llywodraeth Cymru i wireddu'r nod o filiwn o siaradwyr erbyn 2050.

Mae Adran Addysg Cyngor Gwynedd yn diolch am y cyfle i gyflwyno sylwadau er ystyriaeth gan Lywodraeth Cymru ar y ddogfen ymgynghori *Cynigion ar gyfer Bil Addysg Gymraeg* ac yn gefnogol i'r bwriadau a'r cyfeiriad o safbwynt deddfu er mwyn cynyddu addysg cyfrwng Gymraeg a chyflawni'r nod o filiwn o siaradwyr erbyn 2050.

A square box containing a handwritten signature in black ink. The signature appears to be 'Beca Brown' written in a cursive style.

Beca Brown

Aelod Cabinet Addysg, Cyngor Gwynedd

